

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖZDE MERT

gozde.mert@nisantasi.edu.tr

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

1. Ulusal ve Uluslararası İşletmecilik

1.1. İşletme ve Ulusal Çevresi

1.2. Sektör: İş Çevresi

1.3. Genel Çevre

2. Uluslararasılaştırma; Sınırötesi Faaliyetler

3. Uluslararası İşletmeciliği Önemli Kılan Gelişmeler

3.1. Teknoloji

3.2. Rekabet

3.3. Standardizasyon

3.4. İş Çevresi

3.5. Politik Etkiler

3.6. Ekonomik Entegrasyonlar ve Küreselleşme

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

4. Küreselleşme

5. Uluslararası Çevre

5.1. İşletme ve Uluslararası Çevre

5.2. Ana Ülke Çevresi

5.3. Yabancı Ülke Çevresi

5.4. Uluslararası Çevre Kaynaklı Fırsatlar

5.5. Uluslararası Çevre Kaynaklı Riskler

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

İşletme, mal veya hizmet üretmek için kurulmuş olan birime denmektedir. İşletmelerde, üretim için üretim faktörleri bir araya getirilmektedir.

İşletme, bilimsel bulguların, teknik bilgilerin ve ekonomik esasların uygulandığı; birey davranışlarının değerlendirildiği ve toplumsal sorumluluk ve etkileşimlerin olduğu çok yönlü bir oluşumdur.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

İşletmenin, faaliyette bulunduğu iş alanında ve bölgede:

- **Toplumun gereksinimi olan mal ve hizmetleri tedarik eden,**
- **Bu faaliyetler sonucunda kurucuların kar elde etme amacını veya sadece topluma belirli bir hizmeti vermek amacını gerçekleştirmeye çalışan,**
- **Bunun için de amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak sağlanan kaynakların, yönetilmesi gereken bir organizasyon olduğunu,**
- **Akademik açıdan ise; hizmetlerini gerçekleştirirken, yapması gereken çeşitli işlev ve faaliyetlerin açıklamasını yapan bir bilim dalı olarak kabul edildiğini söyleyebiliriz.**

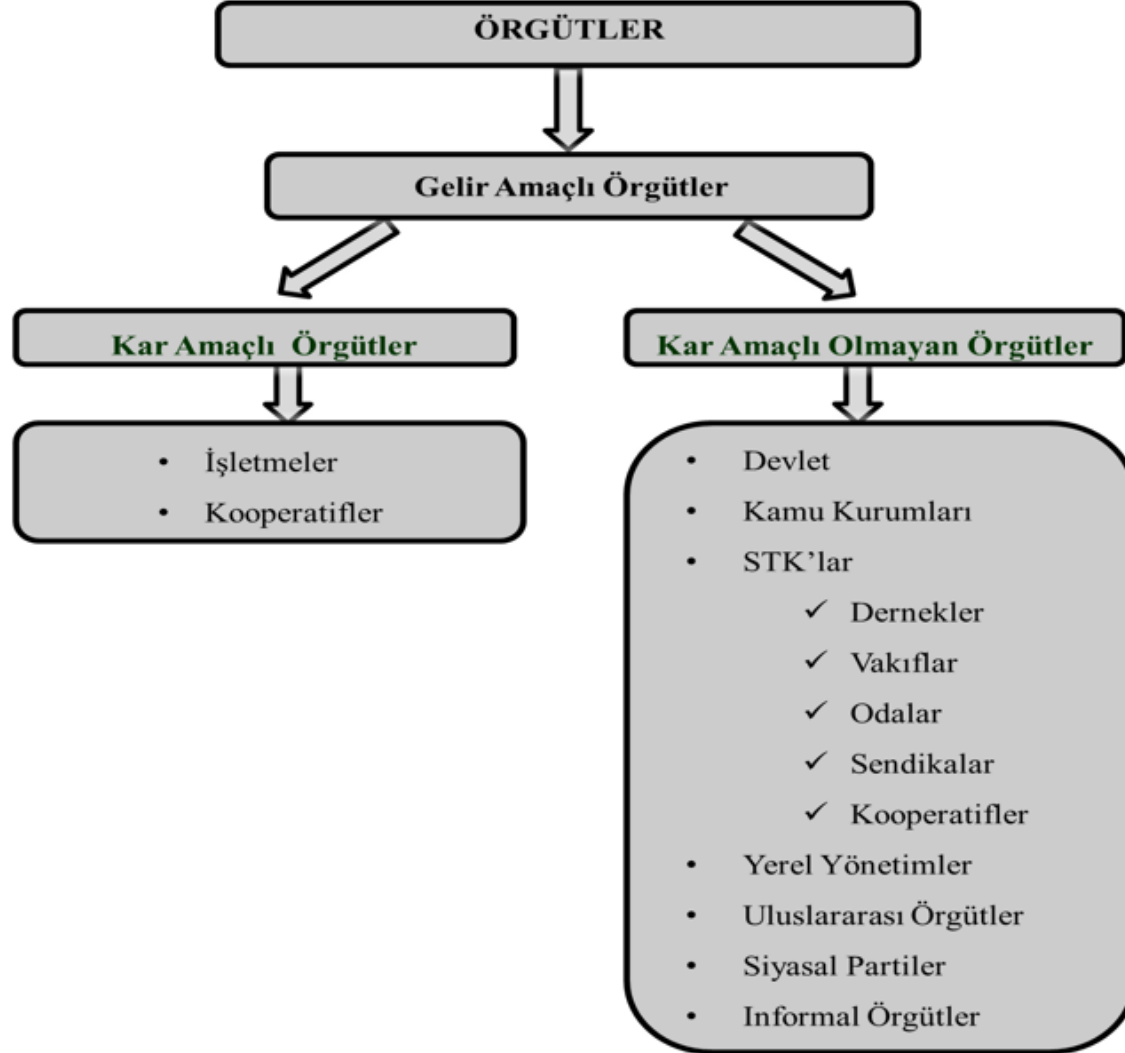
ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

2. KAR AMAÇLI VE KAR AMAÇLI OLMAYAN ÖRGÜTLER KAVRAMLARI

- ▶ **Kar amaçlı örgütler** denilince aslında işletmeleri ve kısmen de kooperatifleri anlamak gerekir. Girişimcilerine, girişimcisine, ortaklarına, üretim ve hizmet etkinliklerinin sonucunda kar dağıtmayı hedefleyen örgütler, kar amaçlı örgütler olarak tanımlanır. İşletmeler ve kooperatifler ortaklarına kar dağıttıklarından bu grupta yer alırlar. Bu noktada sosyal, tarımsal, kırsal, kamusal misyonları ve boyutları nedenleriyle kooperatifler STK'lar olarak da betimlenip kategorize edilmektedirler.
- ▶ **Kar amaçsız örgütler** ise, daha geniş bir kapsama alanına sahiptir. Sahibi devlet, kamu ya da belirli bir amaçla kurulan STK'nın kurucusu olduğundan, hizmet ve üretim faaliyetlerinin sonucunda gelir hedefi olmakla birlikte kar hedefi yoktur. Zira ortaklarına ve kurucularına kar dağıtmak gibi bir kaygısı yoktur. Amaç, hizmettir, sosyal faydadır. Topluma hizmettir, bir toplumsal kesimin sorunlarını çözmektir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

3. GELİR AMAÇLI ÖRGÜTLER

Tüm örgütler gelir amaçlıdır.

İşletmeler kar elde etmek için gelir elde etmelidirler.

STK'lar, yerel yönetimler, devlet, siyasal partiler etkinliklerini, misyonlarını yerine getirmek için gelir elde etmek durumundadırlar.

Kar amaçlı ve kar amaçlı olmayan tüm örgütleri gelir amaçlı örgütler olarak tanımlayabiliriz.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

8.İŞLETME KAVRAMI

- ▶ Kar amaçlı örgütlerin en başında da, sonunda da işletmeler yer almaktadır.
- ▶ Kar amaçlı olmak kaydıyla hukuki yapısına göre, ölçeklerine göre, sektöre, sahipliğe göre tüm örgütler işletme kabul edilirler. A.Ş.'ler, limited şirketler, kollektif ortaklıklar, kişisel işletmeler, KOBİ'ler, kamu İktisadi teşebbüsleri çok uluslu şirketler işletme ve işletmecilik unvanı ve sıfatlarıdır.
- ▶ İşletmeler için olmazsa olmaz ölçüt kar amaçlı olmaktır. Kar amacı olmayan bir işletmeden asla söz edilemez.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

8.İŞLETME KAVRAMI

- ▶ Elbette kar amaçlı mal ve hizmet üretmek faaliyetleri işletmeciliktir. Tüketici ihtiyaçlarını giderecek nitelikte olmalıdır üretilecek mal ve hizmetler.
- ▶ Dolayısıyla, tüm kesimlere, çevresel faktörlere (çalışanlar, devlet, kamu, STK'lar, vergi dairesi, halk, kredi derecelendirme kurumları, ortaklar, paydaşlar vb.) değer yaratacak şekilde mal ve hizmetlerin üretildiği ve pazarlandığı kuruluşlara işletme denir.
- ▶ **“Kar amaçlı olmanın yanı sıra, verimli, etkili, etkin ve kaliteli mal ve hizmet üretme ve pazarlama amaçlarıyla teknolojik, finansal, insan kaynaklarına yönelik, yönetsel olanakların bir yönetim kültürü çerçevesinde ve eşgüdümlü olarak mal ve hizmet üretimine yönlendirildiği kuruluşlara işletme denir”.**

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

	Komünizm	Sosyalizm	Kapitalizm
İş Sahipliği	Birçok işin sahibi ve işleticisi devlettir.	Ana endüstrilerin sahibi ve işletmecisi devlettir; bireyler küçük işletmelerin sahibidir.	Bütün işletmelerin sahibi ve işleticisi bireylerdir.
Rekabet	Yok. Devlet her şeyin sahibi ve işleticisidir.	Ana endüstrilerde kısıtlıdır; küçük işletmeler de teşvik edilir.	Piyasa kuralları ve yasal mevzuat tarafından yönlendirilir.
Kar	Artan gelir devlete kalır.	Küçük işletmeler tarafından elde edilen karlar işletmede bırakılabilir; devletin sahibi olduğu işletmelerden elde edilen karlar devlete kalır.	Bireyler elde ettikleri karları işletmede tutup tutmamakta ve diledikleri gibi kullanmakta serbesttir.
Ürün fiyatı ve seçenekleri	Tüketicilerin mal ve hizmet seçenekleri sınırlıdır; fiyatlar genelde yüksektir.	Tüketicilerin bazı mal ve hizmet seçenekleri vardır; fiyatları arz ve talep belirler.	Tüketicilerin mal ve hizmet seçenekleri çok fazladır; fiyatları arz ve talep belirler.
İstihdam seçenekleri	Kariyer seçeneği azdır; çoğu devlete ait endüstrilerde ya da çiftliklerde çalışır.	Bazı kariyerlerde seçenek vardır; çoğu devlet işlerinde çalışır.	Sınırsız kariyer seçeneği vardır.

Tablo 1: Farklı Ekonomik Sistemler ve İşletmecilik Uygulamaları ¹¹

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

İŞLETME VE ULUSAL ÇEVRESİ

İşletme ve işletmecilik faaliyetleri öncelikle, faaliyette bulunulan yerel ülkede bir girişim olarak başlatılmaktadır. İşletmenin ana ülkesi olarak da adlandırılan bu ülkede, toplumun gereksinimleri açısından açık bir iş alanını, bölgeyi ve işlevi görebilen girişimciler amaçlarını gerçekleştirmek için öncelikle organize olmakta ve sonra da topluma mal ve hizmet tedarigini gerçekleştirmektedirler. Faaliyetlerinin çok büyük bir kısmı, ana ülkede gerçekleştirilen işletmeler genel olarak ulusal nitelikli işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Modernist yönetim görüşü, rekabet üstünlüğü bulunmayan işletmelerin piyasadan çekileceğini ileri sürmektedir. Bu düşünceye göre, işletmeler uzun dönemde yaşamlarını sürdürebilmek için, rekabet üstünlüğü elde etmelidirler. Rekabet üstünlüğü, aynı ana ülke pazarında, benzer ticari faaliyetlerde bulunan çeşitli işletmeler arasında daha fazla değer yaratan stratejiler sayesinde elde edilebilir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

İŞLETME VE ULUSAL ÇEVRESİ

Amaçlarını ana ülkesinde gerçekleştirmeye çalışan işletme yalnız başına olmayıp, bir çevre içinde faaliyette bulunmaktadır.

Ana ülkesinde toplum gereksinimlerini karşılayacak mal ve hizmet tedariki ile amaçlarını gerçekleştirmeye çalışan ulusal nitelikli işletmenin, içinde faaliyette bulunduğu ve bir unsuru olduğu dış çerçevesi, işletmeye dolaylı ve dolaysız etkileri açısından genellikle iki grup altında sınıflandırılmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

SEKTÖR İŞ ÇEVRESİ

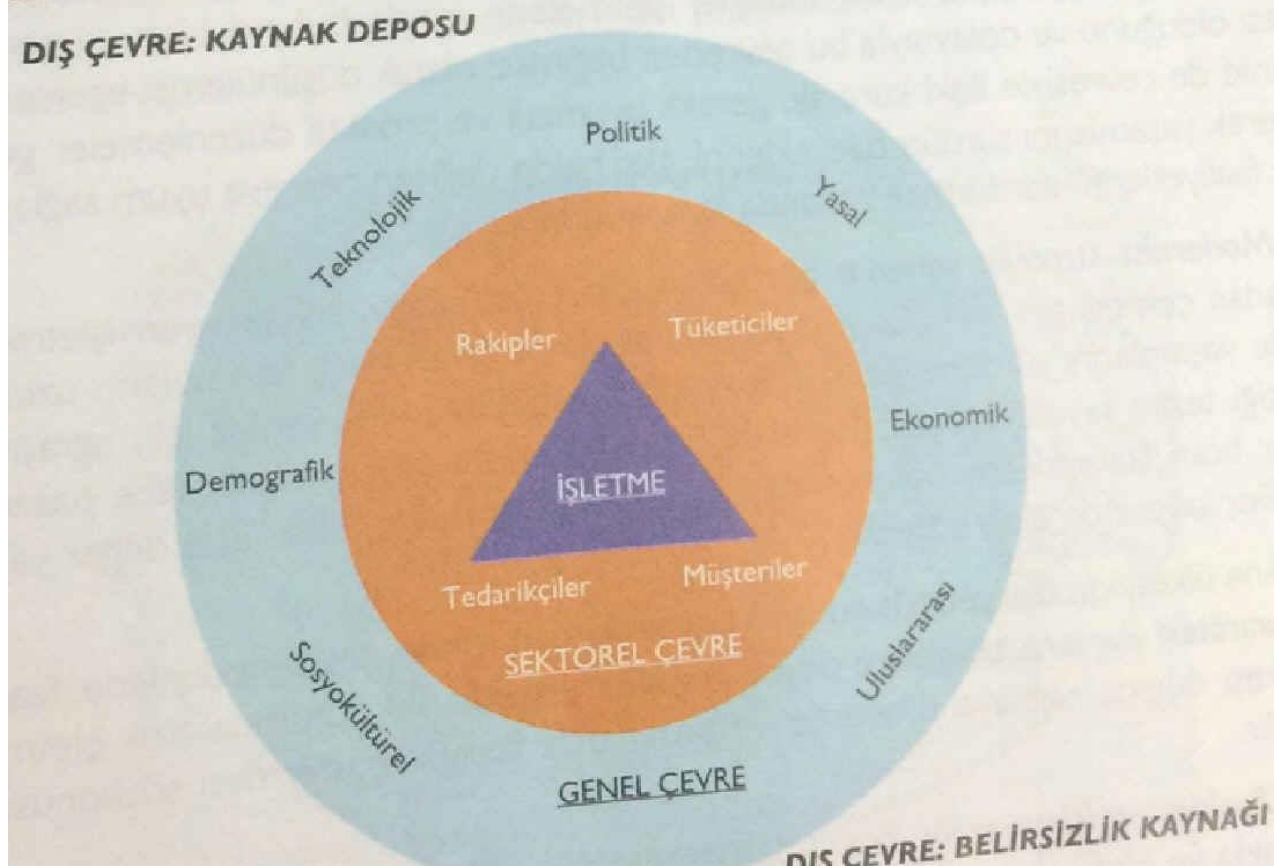
- Tüketiciler,
- Müşteriler,
- Tedarikçiler
- Rakipler,

GENEL ÇEVRE

- Politik Çevre,
- Yasal Çevre,
- Ekonomik Çevre,
- Demografik Çevre
- Sosyokültürel Çevre
- Teknolojik Çevre
- Uluslararası Çevre

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Teknolojinin ilerlemesi ve yayılması, modern ticaretin gelişmesine de önemli bir katkı vermiştir. Karada ve deniz taşımacılığındaki basit ilerlemeler, iletişimdeki, ulaşımdaki ve egzotik tatillere kadar çok çeşitli ürün ve hizmetlerdeki gelişmeler hızla ilerlemiştir.

Modern ticaret, orta düzeydeki ürünleri, üretim süreçlerinde kullanılan parçaları ve ileri teknolojiyi kapsamı içine almaktadır. Yakın zamanlara kadar sadece yerel olan finansal hizmetler gibi, bazı hizmetler; bugün modern iletişim sistemleriyle, dünyanın en uzak yerlerine kadar gidebilmektedir. İnternet ile ticaretin doğuşu gerçekleşmektedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASILAŞTIRMA; SINIR ÖTESİ FAALİYETLER

Ana ülke pazarlarının dışında, yabancı ülke kaynaklı birey, grup ve kurumlarla çeşitli ilişkiler içinde sınırötesi faaliyetler gerçekleştiren işletmeler uluslararasılaşma yoluna yönelmiş işletmeler olup, bu bağlamda uluslararası nitelikli işletme/uluslararası işletme olarak tanımlanmaktadır.

Uluslararasılaşma bakımından hangi düzeyde olursa olsun, ana ülkede faaliyette bulunan işletmeler bir müddet sonra, geliştikçe veya yaşamlarının sürdürülmesi onları yeni açılımlara zorladığında, sınırötesinde yeni pazarlara yönelmeyi düşünmekte ve belirli bir zaman içinde de bu faaliyetlerine başlamaktadırlar.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Ana ülkesinde faaliyette bulunan işletme, zaman içinde, çeşitli nedenlerle, faaliyetlerini sınırötesi alanlara, bölgelere doğru genişletmektedir. Bu durumda artık işletmenin ana ülkesi dışında, yabancı ülkelerde ve pazarlarda faaliyet göstermesi sözkonusu olmaktadır.

"Uluslararası İşletmecilik" faaliyetleri, böylece ana ülke dışında sınır ötesi faaliyetlerle başlamakta ve işletme de "uluslararası işletme" olma yolunda ilk adımlarını atmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası işletmecilik, işletmeler tarafından yapılan ve ulusal sınırların dışında gerçekleşen her türlü işletmecilik faaliyetidir.

Bazı uluslararası işletmecilik faaliyetleri, politik ve stratejik amaçların gerçekleştirilmesi için devletler tarafından yürütülmektedir. Uluslararası işletmecilik faaliyetleri, çok büyük bir çapta özel işletmeler tarafından yapılmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası işletmecilik konusunda, terminoloji olarak farklı terimler kullanılmaktadır. Bu terimler arasında;

- **Uluslararası işletmeler,**
- **Transnasyonel işletmeler,**
- **Global işletmeler,**
- **Dünya işletmeleri sayılabilir.**

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSAL VE ULUSLARARASI ÇEVRE

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİN KARŞILAŞTIRILMASI

Ulusal işletmecilikte de fonksiyonlar, işler ve süreçlerde aynı temel ilkeler uygulanmaktadır. Ulusal ve uluslararası işletmelerin faaliyet gösterdikleri ortam; önemli ölçüde farklıdır. Bu nedenle uluslararası işletme, işletmecilik uygulamalarında ülkelere göre değişiklik yapmak zorunlu olmaktadır.

Uluslararası işletme yöneticisi, ulusal işletme yöneticisinden farklı olarak, daha fazla güçlük, belirsizlik ve risklerle karşı karşıya kalmaktadır. Uluslararası işletme yöneticisinin görevleri çok daha mücadeleci bir şekildedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİN KARŞILAŞTIRILMASI

Uluslararası işletmeleri, ulusal seviyede faaliyette bulunan işletmelerden ayıran en belirgin özellik bu iki tür işletmenin tamamen farklı çevrelerde faaliyette bulunmalarıdır. Eğer bir işletme bütün faaliyetlerini tek bir ülkede yürütüyorsa bu durumda bir tek finansal ve hukuki çevre, temel olarak bir tek kültür ve belli büyüklükteki bir coğrafyayı dikkate almak durumundadır.

Çoğu kez karar alma ve uygulama süreçleri, ülke içi koşullardan daha zor ve daha tehlikeli olarak değerlendirilir. Kültürel değerlere duyarsız olan kararlar, işletme performansını, yönetim etkinliğini, gelecek faaliyetlerini, ciddi biçimde etkiler ve çözümü çok zor olan anlaşmazlıklara neden olur.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİN KARŞILAŞTIRILMASI

Oysa bir işletme genel merkezinin bulunduğu ülke dışında, başka ülkelerde faaliyette bulunduğu ölçüde, dikkate alması gereken finans piyasası sayısında olsun, hukuki çevre, kültürel farklılıklar ve coğrafi alan açısından olsun çok daha kapsamlı düşünmek, planlamak ve yönetmek yeteneğine sahip olmak zorundadır.

İşletmenin bulunduğu coğrafi alan genişledikçe ihtiyaç duyacağı iletişim, ulaşım ve lojistik de genişleyecektir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası işletmeciliğin, ulusal işletmecilikten farklılıkları:

- **Kültür:** İşletmenin faaliyet gösterdiği her ülke, kültürel açıdan farklılığa sahiptir. İşletme başarılı olmak için, ev sahibi ülkenin gelenek, görgü, değer ve normlarına duyarlı olarak faaliyet göstermelidir. Uluslararası işletme yöneticisi, iş ve sosyal yaşamdaki kültürel farklılıklara, saygı göstermeli ve uymalıdır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası işletmeciliğin, ulusal işletmecilikten farklılıkları:

- **Finansal Ortam:** Ulusal sınırların ötesindeki bir işletmeyi yönetmek, farklı para kullanmayı, farklı devlet yasalarına uymayı gerektirir. Örneğin; ana ülkeye transfer edilecek kâr miktarındaki sınırlamalar gibi. Hükümetler, farklı döviz kur politikaları ve sistemleri uygular.

Uluslararası finansal işlemlerde, yüksek risk ve belirsizlik taşıyan yapısına bu konular ek risk ve belirsizlikleri getirmektedir. İşletme başarılı olmak için bu farklılık ve birleşik sorunların üstesinden gelecek, uygun stratejiler ortaya koyabilmelidir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası işletmeciliğin, ulusal işletmecilikten farklılıkları:

- **Hukuki Çevre:** İşletmelerin faaliyetlerini ve başarısını etkileyecek hukuki çevre, ülkelere göre farklılık gösterir. Ev sahibi ülkenin kanunlarına saygısızlık ve itaatsizlik, işletmeye büyük ölçüde zarar verebilir.

Yatırım yapmak ya da mevcut işletmeyle devam etmek konusunda görüşmeleri zorunlu kılan yasal hükümler, ev sahibi hükümetlerle, işletme arasında ciddi sorunların kaynağı olabilir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası işletmeciliğin, ulusal işletmecilikten farklılıkları:

- **Tüketici Tercihleri:** Tüketicinin kültürel farklılıklardan kaynaklanan zevk ve tercihlerindeki farklılıklar, talep modelleri, işletmenin maliyetlerini en aza indirecek olan üretim, pazarlama ve tedarik stratejilerini uygulamasını gerektirir.

Hükümetler, tüketicisine daha faydalı olacak ürün sunmak için, bazı değişiklikler yapılmasını isteyebilir. Örneğin; ev sahibi ülkeye, ürünün adı çirkin, ambalajı yakışsız gelebilir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası İşletmecilik ile İlgili Bazı Temel Kavramlar

- **Uluslararası İş (International Business):** İşletmelerin ulusal sınırların dışında yaptığı bütün faaliyetlerdir. Bu kavram, uluslararası ticaret yanında, uluslararası bankacılık, turizm, reklamcılık vb. hizmet faaliyetlerini de içermektedir.
- **Ulus Ötesi İşletme (Transnational Corporation):** İki ya da daha çok ülkede faaliyetlerini gerçekleştiren şirkettir. Ulus ötesi şirketler, iştirakler olabileceği gibi, şube şeklinde de olabilir. Ulus ötesi şirketler, baskın ulusal kimlik taşımayan, belirli devlet politikalarıyla kontrol edilemeyen ve kurullarla kısıtlanamayan firmalardır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası İşletmecilik ile İlgili Bazı Temel Kavramlar

- **Çokuluslu İşletme (Multinational Company):** İki veya daha çok ülkede, pazarlama ve üretim faaliyeti yürüten, kendisine özgü işletme stratejisine sahip olan ve stratejilerini tüm kuruluşlarına veya şubelerinde uygulayan şirketlerdir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası İşletmecilik ile İlgili Bazı Temel Kavramlar

- **Küresel İşletme (Global Company):** Küresel işletmeyi ulus ötesi şirketten ayıran en önemli özelliklerin başında küresel işletmelerin dünya genelinde yayılmış olmasının yanında, ürettiği ürünlerin de dünya genelinde aynı kalitede, aynı standartlarda ve çoğunlukla aynı adla bilinmesidir.

Küresel şirketler “dünyayı tek bir ekonomi” olarak algırlar ve stratejilerini bu varsayıma göre oluştururlar.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Uluslararası İşletmecilik ile İlgili Bazı Temel Kavramlar

- **Uluslarüstü İşletme (Supranational Corporation):** Uluslararası anlaşma ile kurulan, uluslararası bir organ tarafından tescil ve kontrol edilmek ve buna vergi ödemek yoluyla varlığını sürdüren, gerektiğinde milliyetini ortadan kaldıran işletmelerdir.
- **Çokuluslu Teşebbüs (Multinational Enterprise):** Hem yerel hem de denizaşırı operasyonları içeren, bütünleştirilmiş global bir felsefeye sahip olan işletmedir. Bu terim, çokuluslu veya uluslar ötesi işletme terimleriyle eşanlamlı olarak da kullanılır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Teknoloji:** Teknolojik değişimler, insanlık sürecinde, insanların hayatlarını etkilemektedir. Özellikle küreselleşme ile, dünyanın bir yerinde ortaya çıkan teknolojik yenilik, dünyanın geri kalan bölgelerini etkilemektedir. Mal, hizmet ve bilgi üreten işletmeler, bunlara ayak uyduramadıkları ve doğru kararları hayata geçiremedikleri zaman, birçok problemler yaşarlar.

Yeni üretim teknolojilerinin hızla ortaya çıkması, işletmeleri rekabette geri düşürmektedir. Bununla birlikte, değişim ve müşteri ihtiyaçlarına hızla cevap verme zorunluluğu, değişimi önceden görmeyi ve bunlara hızla uyum sağlamayı gerektirmektedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Teknoloji:** Teknolojik gelişme, uluslararası işletmecilikle kazanılabilir. Teknoloji nakli, sadece her gün kullanılan ürün ve hizmetler ile değil, aynı zamanda üretim, çağdaş yönetim, pazarlama ve lojistik uygulamaları ile de gerçekleşebilir.

İletişim ve bilgi teknolojisi gelişmeleri ile teknolojinin yararları, dünyada paylaşılır. Teknolojik yan ürünler, araştırma ve geliştirme giderlerinden tasarruf sağlar.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Rekabet:** Küreselleşen dünyada yer almak, dünya ticaretinden pay almak için fırsat ve avantajlardan yararlanmak, şirketler için önemlidir. İşletmeler, uluslararası pazara açılma gereğini hissetmektedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Rekabet:** Uluslararası işletmenin ev sahibi ülkeye girişi, gelişmekte olan ülkelerde, ülke içi rekabeti artırabilir ve işletmecilik başarılarına neden olabilir. Dünya çapında üstün tecrübe, teknoloji, bilgi ve diğer ilgili kaynakları olan uluslararası işletmeler, düşük fiyatta, yüksek kalitede ürün ve hizmetleri sunma yeteneğine sahip işletmelerdir.

Kısa dönem içinde, etkin rekabet gösteremeyen yerli işletmeler, endüstriyi terk edebilirler. Ancak, uzun dönemde ölçek ekonomileri, yatırımdaki büyüme ve geliştirme sayesinde; yönetim, üretim ve pazarlamada, daha etkili tekniklerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Standardizasyon:** Ekonomik ve sosyal kalkınmanın, temel itici güçlerinden biri standardizasyondur. Gelişmiş ülkelerin başarısı; her alanda yaptıkları bilinçli ve yoğun standardizasyon faaliyetlerine bağlıdır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

ISO'nun tanımı kapsamında standardizasyon kavramı ile bağlantılı aşağıdaki konuların vurgulandığı görülmektedir:

- **Standardizasyonda; ekonomik alanda, bilimsel araştırma, deney ve uygulama yöntemi ya da sosyal amaçlı bir çalışma yapılması esastır.**
- **Bu çalışma, tüketici, üretici gibi tarafların; toplumsal ve ekonomik yararını sağlamalıdır.**
- **Kurallar koyma ve uygulama yapma çalışmalarında, her kesimin katkı ve iş birliği olmalıdır.**

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Standardizasyon ülkelerin gelişmelerine katkı yapan temel araçlardan biridir.

Standartlar, insan sağlık ve güvenliğinin, üst seviyeye çıkarılmasında, yaşam kalitesinin artmasında, ticaretin gelişmesinde ve tüketicinin korunmasında katkı sağlamaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Tüketicilerin zevk ve tercihlerindeki farklılık, taleplerdeki farklılıklar; iletişim, teknoloji, reklamcılık ve ulaştırma konusundaki gelişmelerin sonucu olarak azalmaktadır. Ürün standardizasyon konusu, kolay olan bir tercih haline almıştır. Standardizasyonda bir neden ise, ulus devlet ekonomilerini entegre etmek, vatandaşlarının refahını yükseltmek konusundaki girişimlerdir.

Avrupa ortak pazarı, bu girişimlerin en önemli örneklerinden biri olmuştur. Avrupa ortak pazarı, uluslararası işletmelere, benzer özellik ve şartnameye sahip ürünler pazarlamak konusunda, fırsat ve olanaklar sağlamaktadır.

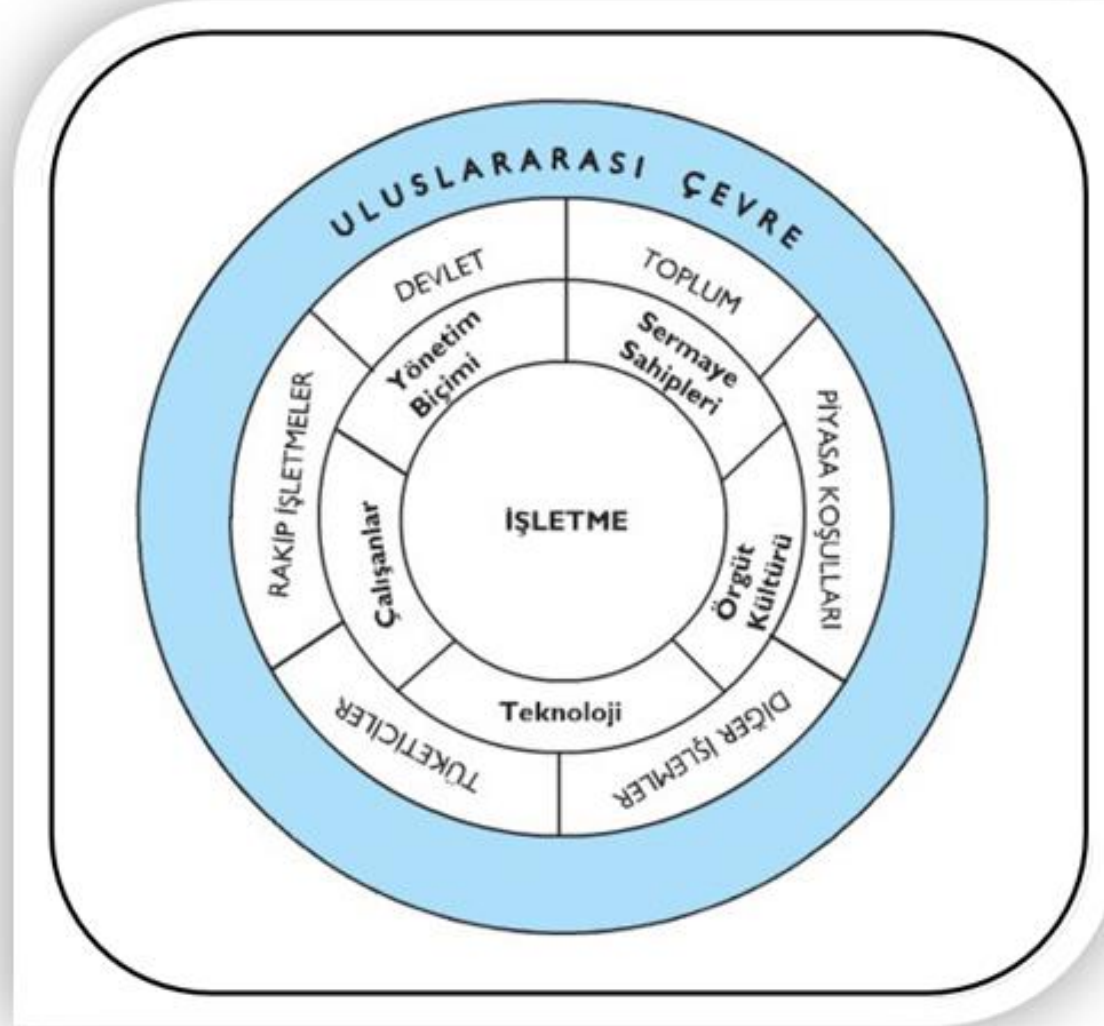
ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **İş Çevresi:** İşletmeler, belli bir sektörde faaliyet sürdürürler. İşletme, ekonomik sistem ve sektörel çevre etmenleri ile etkileşim içindedir. Çevre faktörleri, çıkar grupları olarak nitelendirilmektedir. İşletme politikaları, çevrenin koşullarına uyumlu olmalıdır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Politik Etkiler:** Uluslararası işletmeciliğin gelişme ve teşvik edilmesinde hükümetler önemlidir. Hükümetler, yabancı (doğrudan) yatırımları çekebilmek için, komşularıyla rekabet eder, çok çeşitli finansal ve finansal olmayan teşvikler sunarlar.

Ticaretin ve yatırımların giderek liberalleşmesi, yerli sanayinin düzensizliği, devlet işletmelerinin özelleştirilmesi, yabancı işletmeye çekicidir. Bu programlar ile çok büyük uluslararası iş fırsatları ortaya çıkmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Politik Etkiler:** Uluslararası işletmecilik, sınırları uluslararası ticaret ve yatırımlara açar, sistem ve yöntemleri standartlaştırır, özellikle insan hakları, çocuk işgücü konusunda, demokratik kuruluşların gelişmesini sağlayarak, hükümetler üzerinde baskı yapar.

Örneğin; Dünya Ticaret Örgütü üyeliğini almak için Çin hükümeti, kapitalizme karşı tutumunu yumuşatmakta, insan hakları sicilini düzeltmekte, ticaret ve yatırım politikalarını liberalleştirmekte ve devlet işletmelerini giderek özelleştirmektedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Ekonomik Entegrasyon ve Küreselleşme:** Küreselleşme ile sağlanan hızlı teknolojik değişimler; finans piyasalarının bütünleşmesi, düşük işlem ve bilgi maliyetleri, optimal kaynak dağılımı, verimlilik ve yatırım artışı ve tam istihdamın sağlanmasına yardım ederek, ülkelerin büyüme hızlarını artırmaktadır .

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Ekonomik Entegrasyon ve Küreselleşme:** Ekonomik bütünleşme ve uluslararası oluşumlar, 20. yüzyıl dünya ekonomisi içinde oldukça önemli olmuştur. Bölgesel entegrasyon; devlet sınırları, kişiler, mallar ve üretimler üzerindeki getirdiği kısıtlamaları kaldırmıştır.

Bölgesel ekonomik entegrasyon, dış ticareti artırması ve kaynak dağılımını etkinleştirmesi ile üye ülkelerdeki refah seviyesini yükseltmiştir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

- **Ekonomik Entegrasyon ve Küreselleşme:** Birlikte hareket etmenin getireceği faydalardan yararlanmak isteyen ülkeler, üçüncü ülke ekonomilerine karşı güç elde etmek amacıyla, ekonomik bütünleşmeye başlamışlardır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Ülkeleri, ekonomik bütünleşmeye iten nedenler:

- **Genişleyen Piyasa:** Genişleyen piyasa sonunda işletmeler, yeni üretim teknikleri için ar-ge'yi arttırmaktadır. Ar-Ge'ye bağlı olarak, üretim gücünde etki eden faktörlerden en önemlisi, teknolojik gelişmelerdir. Teknolojik gelişmeler, ölçek büyümelerine ve ürün maliyetlerini azaltmaya olanak sağlamaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Ülkeleri, ekonomik bütünleşmeye iten nedenler:

- **İçsel ve Dışsal Ekonomiler:** Maliyetlerde değişiklik, içsel ve dışsal unsurlardan meydana gelmektedir. İçsel ve dışsal ekonomiler, noksan kapasiteyle çalışan sanayinin, tam kapasiteyle çalışmasını sağlamış ve üretimin artışı gerekliliğini göstermiştir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Ülkeleri, ekonomik bütünleşmeye iten nedenler:

- **Üretim Faktörlerinin Dağılımı:** Ekonomik bütünleşmeler ortak pazar ve üye ülkeler arasında, üretim faktörlerinin serbestçe dolaşımını sağlar. Ulusal ekonomiden, entegrasyona geçilmesiyle, üretim faktörleri coğrafi olarak dağılım gösterir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Ülkeleri, ekonomik bütünleşmeye iten nedenler:

- **Rekabet Artışı:** Büyük piyasada sınırlayıcı şartlar, az olduğundan dolayı, işletmelerin daha etkin çalışması söz konusudur. Küçük piyasalar, işletmelerin optimum seviyede çalışmasına imkân vermez. Büyük piyasalarda ise optimum ölçeğe ulaşabilmektedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Ülkeleri, ekonomik bütünleşmeye iten nedenler:

- **Politik Nedenler:** Ekonomik bütünleşmeler, zaman içinde politik bütünleşmelere yol açmaktadır. Ekonomik bütünleşme ileri aşamasında, ülkeler arası ekonomik ve sosyal politikaların uyumlaştırılması, ülkeler arası politik yakınlaşmayı ortaya çıkarmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİĞİ ÖNEMLİ KILAN GELİŞMELER

Ülkeleri, ekonomik bütünleşmeye iten nedenler:

- **Diğer Nedenler:** Ekonomik bütünleşme ana nedeni olmakla birlikte, ülkelerin ekonomik bütünleşmesinde başka faktörler de mevcuttur. Bu faktörler; ekonomik gelişme düzeylerinin yakınlığı, siyasi ve askeri konularda yakınlık, coğrafi yakınlık, tarihi, dini ve kültürel bağların bulunması ve uluslararası anlaşmalardan doğan zorunluluklardır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

Günümüzde ana ülke dışındaki sınırötesi ticari faaliyetler, başka bir söylemle, uluslararası ticari faaliyetler genellikle dış ticaret faaliyetleri ve sermaye hareketleri olarak;

- **Yabancı ülkeden ana ülkeye ithalat (dışalım); ödemeli veya takas yolu ile mal ve hizmet alımı,**
- **Ana ülkeden yabancı ülkeye ihracat (dışsatım); ödemeli veya takas yolu ile mal ve hizmet satışı,**
- **Ana ülke ve yabancı ülke işletmeleri arasında franchising, lisans alma, taşeronluk gibi sözleşmeler yolu ile gerçekleştirilen sınırötesi ticari faaliyetler,**
- **Ana ülke işletmelerinin kendi ulusal pazarları dışındaki yabancı pazarlarda uluslararası, pazarlama, uluslararası üretim gibi doğrudan yatırımlarla faaliyete başlamaları,**
- **Ana ülke işletmelerinin, yabancı ülkelerde sermaye ve para piyasalarında, yatırım kontrol haricinde değer kazandırma amaçlı, yabancı finansal varlık (hisse senedi, tahvil v.s.) ve portföy yatırımları,**
- **Uluslararası ortak girişim, uluslararası işletme birleşmeleri gibi ana ülke ve yabancı ülke işletmeleri arasında kendi ülkeleri veya üçüncü ülkelerde mülkiyet temelli sınırötesi ticari faaliyetlerle gerçekleştirilebilmektedir.**

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

Küreselleşme toplumsal ve ekonomik faaliyetlerin (ticaret, yatırım, sermaye, işgücü ve girişimcilerin) dolaşımı ayrıca,

teknoloji transferi yolu ile tüm ilişkilerin uluslararası boyutlara taşınması yanında, değişik toplumlarda tüketici yaşam tarzları ve tercihlerinde etkileşim, uyumlaşma ve benzerliklerin artması, resmi makamların da bu yönde engelleri azaltma çalışmalarının yer aldığı bir olgu olarak açıklandığı görülmektedir.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

Küreselleşme olgusunun artan bir hızla etkisini sürdürmesinin başlıca nedenleri arasında aşağıdaki hususlar sayılabilir:

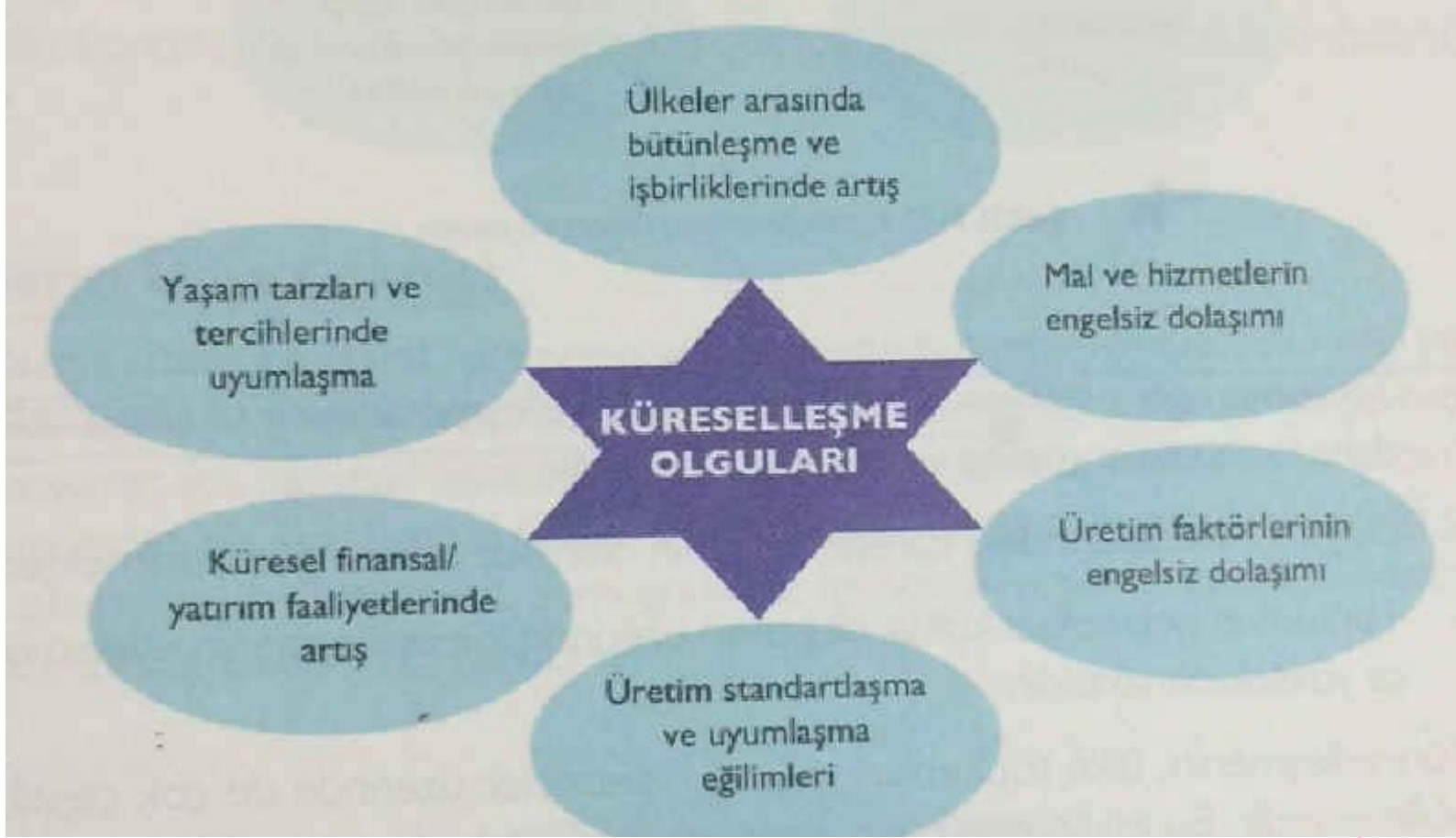
- Yirminci yüzyılın ikinci yarısında dünya ülkelerinin işbirliği içinde, GATT, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi kuruluşlar öncülüğünde uluslararası ticaret ve yatırım faaliyetlerinde engellerin kaldırılması yolunda atılan adımlar,
- 1980'lerin sonrasında Sovyetler Birliği, Çin, Doğu Avrupa ülkeleri gibi merkezi planlı ekonomilerin, serbest ekonomilere dönüşmesi,
- Ülkelerin sanayileşme, modernleşme ve ekonomik büyüme yolunda hızlı gelişmeler kaydetmesi,
- Uluslararası finansal piyasaların gelişmesi ve bölgeler/ülkeler arası entegrasyonlar,
- Ulaşım, iletişim ve teknoloji alanında gelişimler.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

Küreselleşme, aynı zamanda, etkisini gösterdiği toplumlarda aşağıdaki şekilde çeşitli sonuçlara yol açmaktadır:

- **Uluslar küreselleşme gelişmelerinin etkisi ile bir derecede ekonomik bağımsızlıklarını yitirmektedirler.**
- **Ticari faaliyetlerin sınırötesine kaydırılması sonucu, bilhassa rekabet üstünlüğü bulunmayan toplumlarda işsizlik oranlarında artış görülebilmektedir.**

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

Toplumun gelir seviyesi düşük kesimi, küreselleşme sonucu olumsuzluklardan daha fazla etkilenmekte ve zarar görmektedir.

Doğal çevre üzerindeki küreselleşmenin olumsuz etkileri görülebilmektedir.

Toplumun geleneksel kültür değerleri üzerinde küreselleşmenin etkileri oldukça yüksek olmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI ÇEVRE

İşletme ve uluslararası çevre

Yerel ülkedeki işletme, zaman içinde, çeşitli nedenlerle, faaliyetlerini sınırötesi alanlara bölgelere doğru genişletmektedir.

Bu durumda artık işletmenin ana ülkesi dışında, yabancı ülkelerde ve pazarlarda faaliyet göstermesi sözkonusu olmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI ÇEVRE

Ana ülke çevresi

İşletmenin faaliyette bulunduğu yerel ülkesi içindeki iş ve genel çevresinden oluşmaktadır. Sektor olarak da adlandırılan işletme çevresi işletmenin girdilerini sağladığı tedarikçileri ile ilişkide bulunduğu, mal ve hizmetlerini tüketici ve müşterilerine ulaştırdığı ve aynı işi yapan rakipleri ile rekabet ettiği bir ortamdır.

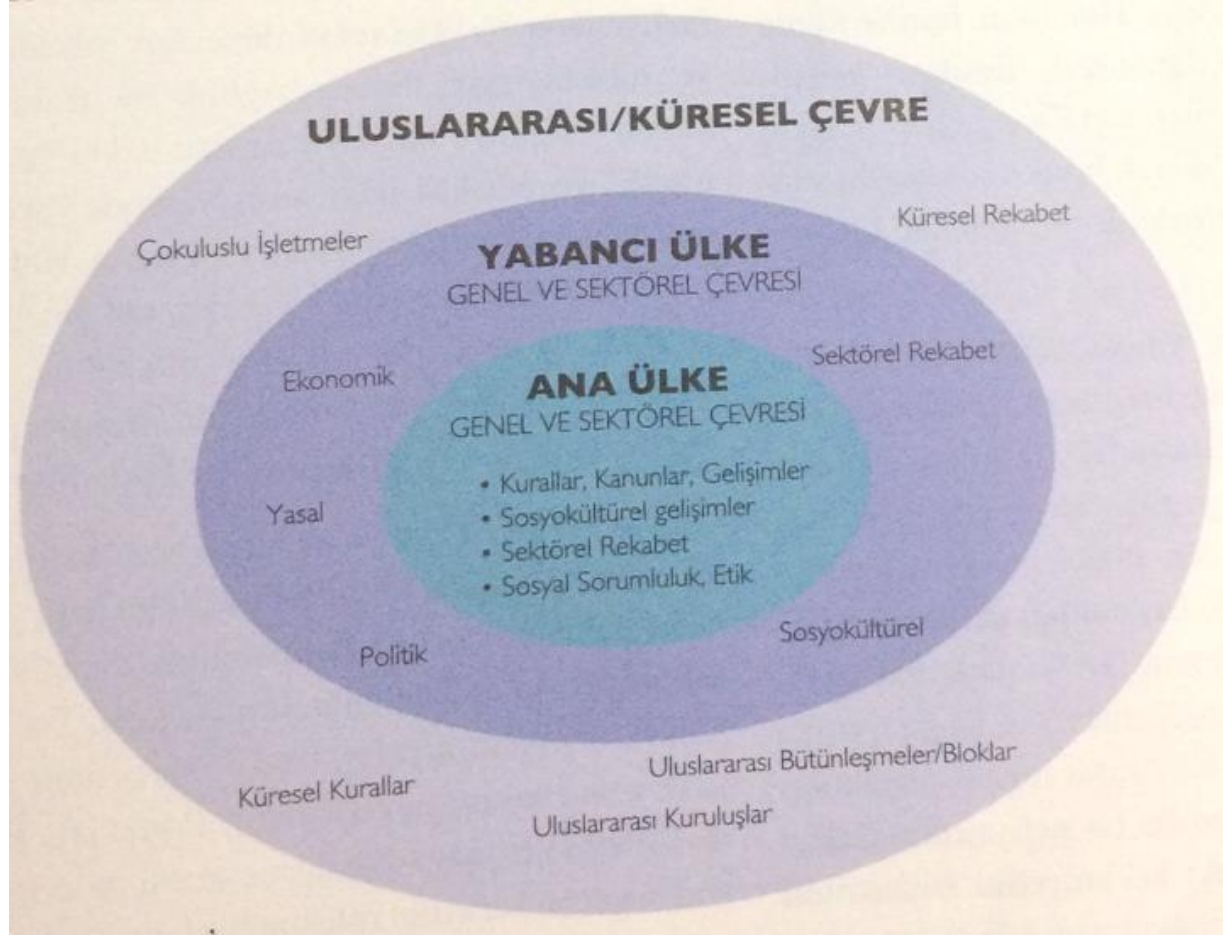
Yabancı ülke çevresi

İşletmenin sınırotesinde faaliyetini gerçekleştireceği yabancı ülkedeki sektör ve genel çevre unsurlarından oluşmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI ÇEVRE

Uluslararası/Küresel Çevre

Küresel çevre olarak da adlandırabileceğimiz uluslararası çevre sınırötesi faaliyetlerde bulunan işletmelerin birbirleri ile ilişkilerini düzenleyen, ulusal ana ülke çevresi dışında, tamamen uluslararası bakış açısı ile ve küresel ortam özellikleri ile sosyal olarak kurgulanmış; kurumsal bir örgü olarak tanımlanabilir.

Uluslararası Çevre Kaynaklı Fırsatlar

İster düzenli, basit kestirilebilir bir ortam olsun, isterse aksine değişken, karmaşık ve öngörü yapılması mümkün olmayan bir ortam olsun, uluslararası çevresel gelişimler işletmeler için çeşitli fırsatlar ve risklerin kaynağı olabilmektedir. Bu bağlamda uluslararası çevre işletmeler için sınırötesinde yeni bir pazar, kaynak ve tedarik merkezi olarak fırsatlar sunmaktadır.

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

KÜRESELLEŞME

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ULUSLARARASI ÇEVRE KAYNAKLI RİSKLER

1. Yabancı ülkenin politik ve hukuki yapısından kaynaklanan ülke riski
2. Yabancı ülke toplumunun kültür yapısından kaynaklanan sosyokültürel riskler
3. Sınırötesi ticari işlemlerde kullanılan yabancı-yerel para birimlerinden kaynaklanan parite/finansal riskler
4. Sınırötesi ticari rekabet koşullarından kaynaklanan ticari riskler

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

ÖRNEK OLAY

Fortis Plastik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kurulduğu 2002 yılında ihracat yapmaya da başlayan işletme, plastik ürün (kilit) ve kordon üretmektedir. İhracat departmanı olan işletmenin gelecekte Türkiye pazarında faaliyette bulunmamak gibi bir planı yoktur. İşletmenin ortağı sırasıyla;

- (1) İşletmeyi ihracat ile büyütebileceğini düşünmesinin
- (2) Girişimcilik ruhuna sahip olmasının
- (3) İhracat pazarlarından yüksek kazanç beklemesinin
- (4) Niş Pazar fırsatlarının varlığının

ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK

(5) İhracat yapmak suretiyle vergi avantajı sağlanmasının ihracata başlamalarında etkili olduğunu belirtmiştir.

Yurtdışı pazarlar hakkında gerekli bilgiler; fuarlara katılarak, KOSGEB’den ve ihracat yapılan ülkenin konsoloslüğundan sağlanmıştır. İşletme ortağının yurtdışında yaşamasının, yurtdışında eğitim görmesinin, yurtdışı ile iş yapmasının, yurtdışına sık ziyaretler gerçekleştirmesinin, yurtdışı fuar ve kongrelere katılmasının ihracat yapmasında etkili olmuştur.

Yurtdışındaki potansiyel müşterilere ulaşmada internet etkin bir şekilde kullanılmıştır. Maliyete bağlı olarak dünyadaki üretim merkezlerinin zaman içinde değişeceği öngörüldüğünden; tüm dünya, hitap edilecek Pazar alanı olarak görülmüştür.

Fuarlar ve yurtdışı yayınlar izlenerek, pazardaki yenilikler takip edilmektedir. Genel işletme yüksek lisansı yapan işletme ortağı, müşteri istek ve beklentilerini dikkate aldıklarını ve güçlü müşteri ilişkileri geliştirme isteği içerisinde olduklarını belirtmiş ancak, fiyat baskısının bu noktadaki en büyük engeli oluşturduğunun altını çizmiştir. Ayrıca devletten ihracat yapan işletmeler için Çin ve Hindistan gibi girişi çok zor pazarlara daha etkin destek beklediklerini ifade etmiştir.

The image features a dynamic, multi-colored smoke or ink diffusion background. The colors transition from blue on the left, through purple, magenta, red, orange, yellow, and green to dark green on the right. The word 'TEŞEKKÜRLER' is centered in a bold, white, sans-serif font.

TEŞEKKÜRLER